

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Dumineca, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri este 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

† Cine a fostu Arone Pumnulu?

Asia intrăba tineretului natiunei romane, ca cine va fi fostu Arone Pumnulu? deci si pana candu se ar afla unu condeiu mai iscusitul si mai istetiu pentru cea se pota respunde cu deplina chiaritate la asemenea intrebare, de si plin de gele si intristatiune pentru perderea unui din cei mai stimati ai mei contemporani si amici, prindu eu condeiu oca sa respondu tineretului si se'i aretu, ca cine a fostu Arone Pumnulu.

Arone Pumnulu a fostu unu geniu intre romani, elu si a alesu in vietia cariera cea mai grea, dar' totodata si cea mai folositoare omenei; elu au fostu unu inventatoriu alu natiunei, unul din conducatorii ei in tempii cei grei din 1848, si totdeauna amicu si patronu al junimei studioste.

Amicul meu Arone s'a nascutu in satul Cuciulata din districtul Fagarasiului, de in me inselu intre anii 1818 si 1819, ca era suvre o cati va ani mai mare ca mine. Parintii lui au fostu omeni seraci de sorte plebea, carii inse vediendu atate talente eminente in fiul lor, mai antaiu l'au datu la scola satesca, si decolo la scola normale a parintiloru Franciscani din secuime, esindu din normele acele in 1835 tomna a venit la Blasius, pentru capatandu pane din fundatinnea facuta de nemuritoriu episcopu Majoru, mai lesne se pota studea, de ora ce parintii lui pentru marea seracia nu era in stare sau sustinere pre la scoli; sortea a voitu asia, ca eu cu Arone sa fum in unu quartier la vedova preutesa Tiriana Velicanu, unde ca principisti, adeca din crudele nostre tineretie avuram ocasiune nu numai a ne cunoscere unul pre altulu, dar' totodata a pune temelia unei amioctii durabile. Repausatulu meu consolariu si amicu pre langa tote insusirile sale eminente, pre catu am contubernat la olalta nu a lasatu unu minutu, pre carele selu perda fara studiu si fara lucru, si de nu mai avea ce face alta se apucă a scrie seu a se deprinde in scrierea frumosă, si intru adeveru ca scrisore mai frumosă si mai corecta ca a lui nu era in clasa nostra. Cu tote aceste inse amicul meu nu ar fi potutu nici asia subsista in Blasius, deca multu stimatul D. canoniciu Constantinu Alutanu, nu iar' fi cunoscutu iar' capacitate, diligentia fara pareche si nepatatai moralitate, care causee conlucrara, ca acel Domnu intru adeveru marinimosu l'au luat in a le sale, si l'au ajutat nu pucinu p' in conducere intiepta si altcum, ca sasi pota absolva cursulu sciintielor.

Repausatulu meu amicu a petrecutu in cas'a landatului D. canoniciu mai multi ani, pana in 1842, in care anu a absolvat fisic'a cu ajutoriul altor amici si consolariu mai avutu Constantinu secarianu in Clusia, dupace filosof'a o audise dela fericitula nostru profesore Simeone Barnutiu in Lyceu din Blasius. Sporiu in sciintia facutu cu atata eminentia, talentele lui estraordinarii, poteroa judecatei lui barbatesci si portarea lui intru adeveru blanda si modesta ia castigatu nu numai stim'a consolariu sei, ci totodata complacerea mai mari lor, si bunavoint'a profesorilor lui intr'atata, catu fiindu de lipsa a se tramite unu tineru de buna sperantia la seminariu gr. cat. dela St. Barbara din Vien'a, dintre toti consolarii lui, elu s'a aflatu celu mai demn sprea a se tramite acolo, unde unu omu talentat si datu cu totulu sciintielor, se si castige unu campu si mai largu de sciintia, si intru adeveru, ca in Vien'a a si avutu repausatulu meu amicu ocasiune destula spre a si cultiva studiulu de predi-

leptiune adeca filosof'a, spre carea avea o aplicare estraordinaria.

In 1846 absolvandu studiile teologice in Vien'a si intorcandu la Blasius, dupace magistrul seu de filosofia Simeone Barnutiu pentru procesulu celu avuse cu episcopulu de pre atunci, fusese scos din profesura, era carii ilu substansera nici pre de parte nu potea respunde astepatai, repausatulu Arone fu chiamatu, ca se implinisea loculu acela. Magistrul nostru Simeone Barnutiu nu a vodit se formese din noi numai studenti memorisanti cum era datina pana atunci, ci dinsulu a voitu se formese oameni cugetatori, cari se se cunoscera pre sine, si in suma se se invetia a se lipi de interesele natiunale cu trupu sufletu cu totu. Sub conduserea acestui profesoru neuitatu si laudatu a insuptu amicul nostru zelulu natiunale si spre sciintia in mai mare măsura, ca mai inainte, nu e minune dar' ca nime nu era mai demn pentru a supleni in catedra filosofiei pre Barnutiu decat demnul lui discipulu Arone.

Inse precum profesur'a lui Barnutiu la filosofia, carea a factutu una epoha memorabile in scolele Blasiului, nu a potutu tiené multu din cause, care nu voiu se le enumera aci, asia si profesur'a repausatului Arone abia a tienutu unu anu si diumetate, pentru venindu anulu 1848 si amicul nostru cu o rara sagacitate cunoscundu, ca a batutu si or'a natiunei romane spre a se scula din somnulu celu de morte si a scutura tote acele catusi, cu care de seculi era legata, sa aruncat in valurile acelor miseri si in coiutielegere cu Simeone Barnutiu si cu alti omeni tineri de pre atunci a inceputu a pregati grandiosele miscari natiunale romane, pre care toti le cunoscem; nu e dura nici o minune, deca intre asemenea impregiurari i s'a ruptu firula activitatii profesorale, ce a dreptu nu din culp'a lui, ci din a impregiurarilor politice. — Rola' ce o au avutu repausatulu Arone nu a fostu legata cu ostentatiuni dura inse, cu atatu mai multu au avutu a lucra cu condeiu la măsa, pentru ca miscarile se nu remana neproductive, din care causa si a fostu contrasut si u.gia episcopului seu, carele nu a fostu amicu acelor miscari natiunale.

Se scie, ca partit'a Kossutiana catu terorismu a esercitat in tempulu acela pentru planele sale, amicul meu Arone nu au remas crutiatu de elu, elu fu persecutat de sangrosoiu Dobocai din Sibiu, de unde fugindu si scapandu cum a potutu s'a trasu la loculu nascerei, de unde la starnitu si fugaritu ca pre o fera selbateca oficiului districtului Fagarasi si vediendu ca libertatea personale, ba vietia i e in periculu, au trecutu in Iuniu 1848 in Romania de unde s'a intorsu numai in Sept. 1848, candu romanii s'a pronunciatu pre langa Imperatulu eu arm'a in mana. — Cine nu vede ca atate nefavoruri esperiate in unu tempu atatu de scurtu intru apararea unei cause atatu de drepte, ia struncinatu sanetatea, carea inse s'a struncinatu si mai tare, candu vedi, ca tote silintiele natiunale depre atunci s'a prefacutu in fum prin retragerea ostiloru imperatesci in Romania, unde se retrase si elu. — Ce a patimitu in tempulu acela prin Romania nume este cunoscute, dar' cumca lui nu ia mersu mai bine ca altora, carii fusera conducatori, se poate crede. — Dupace foculu revolutiunei s'a domolit ilu afiamu pre repausatulu in Bucovina in Cernauti, unde a aflatu primire si adaptu in cas'a Domnilor boieri Hurmuzachi si cu carii au inceputu a redigea diurnalulu numit Bucovina romanesce si nemtiesce; numai acela nu soie, cu catu focu, cu cate argumente si cu cata perseverantia a ajutat la apararea causei romane natiunale in acel diurnal, care nici odata nu l'a citit.

Deci repausatulu cautandu de o parte

Brasovu 14/1 Februarie.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tac'sa timbrala a 30 cr. de fiecare publicare

starea politica a romanilor din Bucovina, era de alta credința, ca cu multu mai folositoru poate fi romanilor, remanendu in Bucovina, decat venindu la Ardélu, sa asiadiat acolo, ca profesore de literatur'a romana la gimnasiulu de statu din Cernautiu.

Cumca cugetulu acesta a fostu fericit, adeveresce presentulu, ca romanii din Bucovina, carii cu puine exceptiuni era tienuti in umbra mortii, astazi au imbracatu in respectul culturii natiunale alta facia si ne pasce mare speranta, ca avendu atate midilice ajutatoare, temporulu perduto ilu voru recastiga si ne voru intrece preste pucinu.

Repausatulu meu amicu aci a pasit la Tain'a casatoriei, cu tote ca dinsulu era preotu sanctu de episcopulu Lemeny; preotii catolici din Galiti'a au voit u sei opresca casator'a nu numai, dar' totu odata se'l traga la raspundere si nu sciu la ce pedepse canonice; si din aceste necesuri l'a scutit ven. consistoriu din Blasius, carele la cercetarea catolicilor a respunsu, ca repausatulu dupa pravil'a bisericei resaritului fara nici unu impedimentu se poate casatori, numai cele sante nu le poate sierbi si prin aceasta scapa de persecutiuni.

Activitatea acestui barbatu, devotatu binelui natiunale, o voru sci mai de aproape pretiui fratii bucovineni, intr'a caror siu mai lungu tempu a petrecutu.

Eaca dara cine a fostu Arone Pumnulu. Cu aceste date am fostu detorius se raspundu tinerimiei intrebator, ba am fostu detorius rarului lui geniu, si vechiei mele amicitie, cu care eram legat de elu din tineretie.

Natiunea are causa a porta doliu pentru acestu raru barbatu era cu si cu mine multi alti amici ai lui si cunoscuti ilu gelescu, ca pre unu frate.

Turd'a 4 Febr. 1866.

Ioane Groze.

Universitatea natiunei sasesci.

In 9 Febr. deschise comitele natiunei sasesci siedint'a cu o cuventare luminatorie despre faza, in care au ajunsu desfasiurabile intrebatu dreptul de statu; si dupace refera, ca consiliariulu gubernialu Iacobu Rannicher fu impedito oficialominte de a pot veni la universitate, adaugandu si alte personalie, la propunerea deputatului Dr. Teutsch, se facu urmatori'a decisie:

a) in considerare, ca la representatiunea universitatii din 6 Nov. inca nu a venit rezolutiune;

b) in considerare, ca esecutarea rescriptului preinaltu din 25 Dec. 1865 atinge posibilitatea de dreptu de statu a natiunei sasesci nemedilochit su in insusirea sa ca statu si ordinu alu tierei Ardélu (Landstand):

se se aléga o comisiune de 7 membri, care in celu mai scurtu timpu

a) se propuna unu proiectu de reprezentare la Mai. S'a, in care se se desvolte parerile juridice ale universitatii si se pronuncie protestulu ei in contra decisiunilor dieci din Pest'a privitorie la starea si desfasurarea de dreptu a natiunei sasesci, atata ca atare, catu si ca statu seu ordinu alu tierei Ardélu;

b) se faca si alte propunerii corespondante impregiurarilor. — Se mai decidea a se si intreprinde alegerea comitetului, in care intrara Ios. Schneider, Gull, Schnell, Graffus, Fluger, Dr. Teutsch si Mich. Binder. —

Cine va face pentru romani reprezentatiune?

Nu ne potem ascunde dorerea, cumca natiunea romana din Ardealu indata ce intră in edificiul constitutiunii nu si a ascurat si ea o representanti, care se fia organu legiuitor aludorintilor si alu lucrarilor ei pentru uniforma pasire in obiectul acesta.

Fratii maghiari, cari strigau mai deunadi prin diurnale, ca regimul se nu conoeda octroire in constitutiunea tierei prin concederea unui congresu pentru romani, fiinduca congresul se va suplini prin conferintele natiunilor dela dieta, n'au disu acésta că amici causei nostre, ci că antagonisti, cari soiendu, ca au la mana tota influența si arbitriul de a ne angustia numerulu representantilor, spera ca voru poté desnerva orunde valorea votului natiunei nostre, indata ce voru poté rumpe din corpulu deputatilor ei celu pucinu pe unulu, pentru că se se potea afirmá, cum s'a si afirmatu din diet'a din Clusiu, ca nu natiunea că atare a protestat in contra legalitatii dietei, a uniuniei, ci numai o minoritate a ei, dandu mai multa considerare unui apostatu din corpulu deputatilor decatu unei astfel de representanti si pretendiendu, ca majoritatea dietei e majoritate legala compusa din tota natiunile, desvalorandu cu acésta realulu adeveru prinficiunea formalitatii. — Asta facia cu unu congresu nu se potea face, si antagonistii congresului, de ar sta acesta numai din 20 insi, trebuie se fia antagonistii si causei nostre facia cu ficiunile si sofismele, ce ne incuroa. Asta fu binevoindt'a lui „K. K.“! — Dar' natiunea romana inca are dreptu a nu primi noi unu pasu facutu in pericolul drepaturilor sale de alu seu; si in fine totu numai unu congresu va poté primi seu respinge cele facute pe contul ei prin apucaturi siovatiorie si cocolositorie; pentruca nime nu pote dice, ca natiunea romana prin probele aceste tentatorie a potut si pote fi in adeveru si moralicesce representata cu voindt'a sa. Asta ne e tota resvera reseru, care credem, ca le voru face alegatorii romani inainte de asta votulu seu, de ar fi si numai doi, trei; si atata representatiune va avea natiunea! déca corpulu solidariu alu deputatilor nu ne va suplini inainte de tota — cu o altfel de representatiune, care că unu talismanu se ne fermece o necredibilitate in pericolul eventualu. —

Dar' ce se mai fia cu noi?

Cine nu pote ambala pe petioarele sale, nu pote ajunge, unde vrea, ci numai unde lu terescu altii. Tocma ne veni la mana „Korunk“ din 9 Febr., in care Tót Lászlo — si finesce sirula seu de articoli in privint'a problemei, ce e de resolvatu acum, dupace uniunea cu Ungaria e că amana si dupa ce spre esecutarea ei s'a si pusu id activitate art. II din aceea lege, că se se tramita deputati pentru uniune la Pest'a. Elu da consiliu, că fusinea Ardealului cu Ungaria se se faca catu se pote mai intima. Comitatele, fiinduca n'au multa deosebire de comitatele Ungariei, se capete spre scopulu acesta una organisare cu totulu egala cu acelea. Dar' secuime, fiinduca ea pre lunga sustinearea drepaturilor sale autonome s'a alaturat la corona maghiara, se i se sustien a dreptul de a-si ordinat trebile sale interne si comitatulu secuiescu se remana totu in persón'a regelui.

Statutele sasesci ar fi a se sustien, pentruca, dice Tót Lászlo, sunt emu de obiecte legale cu totii la acésta prin conditiunile uniuniei (intielege uniunea celor trei natiuni din Ardealu), precum si natiunalitatea sasilor sub conditiunea că se remana credintiosa Ungariei si acésta se se garantese prin articoli de lege. Intocma se se sustien si potestatile oraselor cu magistrate si tota jurisdictiunile acestea in administratiunea s'a comunase dependa nemedelocitu dela guberniulu regescu din Pest'a. (Ne erá si pana acum de stulu de greu a confugi din marginile tierei pana la Sibiu seu pana la Clusiu, dar' a reergere la Pest'a pentru dreptate, ne trebuie oprimi de fieru si betiu de otelu, cale mai bene de 19 dile pre diosa.)

In privint'a natiunei romane nu ei vine la socotela nece Domnului Tót Lászlo cum s'ar poté incurca mai lese, fiinduca ea in Ardealu pretinde a se privi inarticulata că a patra natiune, ceea ce inse mai nainte nece constitutiunea maghiara nece cea sasesa nu au sustie-

nuta, fiinduca in ele nu se priviea rasele de poporu, ci numai staturile si ordinurile precum nemesisu, nenemesisu, orasianu; ér' acum fiinduca romanii traiescu pretutindenea mestecati cu sasii si cu maghiarii si legea egalitatii de drepaturi facut totulu o apa, asia nu ar poté avea in tielesu o natiune a patra articulata privilegiata. Ar fi de ajunsu, dice, a se primi in legea Ungariei, cumea romanii sunt toma asia membri intregitori ai coronei St Stefanu că si maghiarii seu si alta rasa? de poporu, prin ceea ce natiunalitatea ei, liberulu exercitii alu limbei si alu religiunii si a tuturor drepaturilor, ce se revóea aici, nunumai se garantása, ci pre lunga limb'a maghiara si germana li se recunoisce si a loru de limb'a primita prin adunari scaunale seu comitatense; dar' limb'a de comunicatiune intre oficia, cu guvernulu si cu scaunele supreme de judecatoria, precum si in diet'a regulului se sustiene eschisiva numai limb'a maghiara, despre o parte că semnu alu recunoscerei unitatii coronei*) ér' de alta parte pentru a incungurá confusiunea si neintiegerile cu atatea limbi. Apoi totu asia se se espese si romanii din Ungaria, serbii si celealte natiunalitati.

Eata ce castigu mare ne descopere D. Tót Lászlo din ceea ce avuramu pana acum. S'ar parea, ca totu labirintulu actiunilor presente ar fi intramatu, pentruca se ne aduca in positionea, din care se simu siliti a ne dà dupa perulu principiului suprematisticu, in care se facuse o gaura strigatória cu inarticularea natiunei romane. Si totusi mai au obrasu ceteriorii a orbi pre romani cu apromisiuni: ca diet'a din Pest'a va dà mai multe drepuri romilor, decatu pre cate le dete diet'a din Sibiu?!

Amu mai dis'o si o repetamu, ca urmarile increderei in antagonistii politici e secur'a solavia succesiva! — La ordinea dilei au mai esitacum si publicarea programelor de candidati unulu mai fusionisticu decatu altulu si tota pentru o Ungaria mare nedependenta si nece unulu pentru egalitate in tota perfecta, ci tota pentru suprematia. Nece unulu nu apromite, ca va sustine censulu celu micu alu Ungariei si pentru Ardealu, ci pote ca l'ar mai mari bucurosi; apoi de stergerea darii capului, nece, ca visesa vreunulu. Jar' numai la óla loru. — Voru fi pentru ministeriu responsabilu si totodata si pentru autonomia municipală, cari nu incapti, nu se suferu lunga olalta neci de cum. Ceu incetarea tribunalului supremu din Viena, ceru alegerea palatinului si punerea in petioare a uniuniei intregi din 1848. — Óre dela una dieta cu deputati de profesioni de credintie că aceste, se pote astepta una fratieta nefiota, se pote spera restituirea autonomiei tierii si recunoșcerea drepaturilor nostre, ce le avemu sancionate?! Credint'a t'a te va manutui! —

Blasiu, in diu'a S. Ioane Botezatoriulu.

Unde ne aflam si ce avemu se facem?

Pentru că se respondem a acestor doua intrebari cu careva precisiune ce poftesce momentuositatea tempului si ceru impregiurari; nu va fi superfluu, a recauta pucinu si in trecutulu mai de aproape, pentru că din trecutu, se potem celu pucinu in catuvá prevede venitul. Voimoi noi a tracta despre calea politica sia alese si percursu natiunea romana din Transilvania, dupa desvoltarea lucurilor politice mai noue; pentru că luandu-o in consideratiune se cunoscem momentulu si loculu, unde stam, si se vedem, déca si in catu mai avem de a o urmá? —

Candu e vorba inse, de calea politica ce o a avut de a o percurge si a percursu natiunea, neme se se mire, déca noi din punctul de vedere strinsu natiunale, patrioticu si politice consecente, care l'amu tienutu totu deauna innaintea achiloru, celu pucinu dupa idea nostra, amu tienutu de cale adeverata si salutaria pentru natiune acea, care Eselentia s'a metropolitulu din Blasiu, de aceasi convingere fiindu, au inceputu de tempuriu a percurge cu tota resemnatiunea, dorere inse, ca fora de sprigini de adiunsi, si chiaru de acea fora de sucesu, — vremu se di-

*) Sant. Stefanu intemeitorulu coronei a asiediatu limb'a latina, că semnu de recunoscere a coronei. Cei ce pretindu altfelu totu mai apropiu tiéra de agonia! — Or egalitate perfecta si in limb'a, or limb'a comună latina; altfelu de inviore, e secur'a perire. —

cemu calea congresului natiunale; nece se se mire ceneva, déca noi in desfasiurarea intortoata a impregiurilor politice, cari ne coplestiesc pre tota diu'a, nece aoumu nu vedem oale mai asecuratoria pentru existinta nostra natiunale si preste totu pentru fericirea patriei; si in venitoriu, — de catu congresului natiunale.

Dara fiinduca calea congresului, necalcandu omenii competenti cu poteri unite, ne cumu se duca la sucesu, ci din contra a remasu desirata, — si asia inca se mai pote, ca in sintea altora competenti si in venitoriu se nu apara unu ce atatu de momentosu; candu vorbim despre calea politica carea o a avut, si va avea a o percurge natiunea romana, nu intielegem acea carea o aru fi percursu că aléa de mai buna; dara o intielegem pre acea, carea nestrabatendu cu tota poterile pre ceia ce noi o tienem mai buna, — a fostu si va fi constrinsa natiunea prin impregiurari a o urmá. —

Intielegem daru calea ambigua, — nu vomu dice fatale si intru adeveru gronturosa si plena de piedeci, care o a percursu natiunea romana din Transilvania mai alesu prin Octobre si Novembre a anului trecutu. Pe acésta cale purcediendu natiunea, pentru că sesi apere pu-setiunea legale, — adeca drepurile rescumperate prin versarea sangelui pentru tronu, determinate prin diet'a provinciale, si cantionate de catra Maiestatea S'a Imperatulu; s'au abstienutu de comune de alegerile diet'ali, ce derogau a celor drepuri si chiaru existintei natiunali romane; dara pentru că totusi se nu lasc cale libera strainilor, de a abusa cu poporulu, si alu intrebuinția in interesulu loru egoistu suprematisatoriu, — uide au adusu impregunarile cu sene asia; fora de a incuviintia legile de alegere pre basea carora s'au fostu escrisul acelle că feudalistice si demne de evulu mediu, — s'a straduitu asi scote barbati de ai sei, pre cari tramestiendu la representanti a tierei a voitu se descopere Maiestatei S'ale in numele seu ceia ce doresce. — Au fostu acésta o cale intr'adeveru ostentoria si plena de nesecuritate! Multumita inse lui Domnedieu, geniului natiunei romane si fililoru sei resoluti, caci o au percursu preintre pericule, fora de a se pericolata; de ora ce partea natiunei carea n'a luat parte la alegera a arestatu in fapta: ca se tiene de celea vecchi si legali, si nu urmaresce calea noua basata pre tempulu obscurantismului si pre privilegiile castice, ce suprima demnitatea umana;

— totu asemenea si partea natiunei, ce constrinsa fiindu prin impregiurari a luat parte la alegerile pentru diet'a si la pertractarile acelor, — preint representanti sei demni de acesta numpire a arestatu Maiestatei S'ale dorint'a natiunei romane de asi capetá si deus'a votu si influintia si ocasiune legale spre evenimentu, atunci candu se tractesa de soratea patriei. Ostenelele au fostu mari si natiunea a asudatu sub sarcinile loru, si piedecile au fostu enorme, si au unitu pieptulu cu barbatia si in credere imprumutata si spre delaturarea acestora; sucesele inse n'au corespusu premiseloru demne de consideratu. Natiunea dupa ostenele grele si grigi storicatorie de poteri, cu tota ca avea dreptulu a sperá ceva bunu si pentru sene facia cu trecutulu seu meritatu de tronu si de statu, si facia cu presentulu seu nu numai constanta in vertutile premise, dara totu odata mai plina de viatia si activitate, — nu e mangaiata intru nemica; — ci din contra prin uoulu rescriptu conchiamatoriu la diet'a din Pesta a ardeleanilor, — se afla intr'o pusetime si mai trista, se afla in marginea unui precipitiu, pre care de nulu va poté incungurá cu prevedere e pericolata asi pierde si esistint'a, — si chiaru de aceea e de lipsa se ne intrebamu: ca unde ne aflam si ce avem se facem?

La intrebarea antania am premisu resiprusu dorerosu, amu recunoscetu, si fapt'a ne areta starea critica, in carea ne aflam. De si natiunea nostra si are meritele s'ale pentru tronu si statu, de catu carea alta mai multe nu, — totusi pentru acumu Maiestatea s'a informata prin barbati chiamati intr'ajutoriu la conduerea franelorui remnului nu ia datu cosideratiunea aceea, ce erá indreptatita a sperá dupa credint'a filiesca dela bunetatea parentiesca. — Barbatii conducatori de sorte a provincielor din cõce de Lait'a că omeni de idei suprematice maghiare, prin influint'a s'a cum atom dice a-totu potente, au esplotatul impregiurari in interesulu minoritatiei maghiare din Transilvania, si acésta nu numai cu ignorarea, dara cu apriat'a nedreptatire a natiunei romane, — construi-

gunduo, ca după ce au trecutu murulu investit din 1791 ce i se crucisise în cale, se ajunga deasupra proprieției anului de trista aducere a mîntă 1848 — în sârbiu vedem, ca pentru acumă barbatii dela regimul austriac învingere națiunii maghiare în totu locul, și la noi: — dorere pre contul națiunii romane, carea pentru tronu sia pusu viață și pentru statu în anii cesti mai din urma a datu semnele cele mai eclatante, — aici ne aflam!

Iose aici e reu, e întrebarea, ca ce se facem? Avem înainte legile din 1848, după cari se prescrie, alegere de ablegati și înca pentru dietă din Pestă menita și pentru Ardeleani. — Ni se imbia sub protestu nou legile acelui infioratoriu pentru noi adeca ale anului 1848, — legile acelea, cari fiindu productul încercarei silnice, de a intemeliată suprematia maghiara și a nemicii pre celelalte naționalități și anumitii pre romani; rivalisea cu spiritul castic și a suprerioru de libertatea poporala cu ori si cari legi ale evului de midilou. — Ori spune: le ori si cene, ca îndreptatirea nobililor la alegere după capete fire- aru de altmentrea catu de proletari, și carea censului pentru omenii neprivilegiati la 8 fl 40 cr. v.a. dare drepta foră de a capului, eschiderea onoratorilor, doctorilor, profesorilor, joji s. c. — dela dreptulu de alegere déca nu au censulu supra-disu, ori déca nu se află in cetati municipali, nu insemnarea spiritualu casticu, prin carele națiunea maghiara puneduse in capulu celor alalte națiuni pre acele coplexiesce in unitatea națiunii maghiare, pre carea singura o considera si de altmentrea, de îndreptatita de a incurge si in afacerile patriei, enunciandu foră resvera numai limb'a maghiara de acea, carea se si întrebuintiasse in parlamentu si in tōte iurisdicțiunile. — Ne sta înainte deschisa dietă Ungariei din Pestă, că se intramu si se ne contopim acolo, — in locul acela in contra caruia amu totu reclamatu pana acuma, ma neamur luptatu si pana la versarea sangelui.

Ni se propunu spre folosire si aprobare monentele cele mai invederate ale unui séu *fusionei statu de urte si grefiose*; pentru că aprobandule si întrebuintandune de ele, se ne desavuam noii pasii nostri, si orecum se ne dechiaram noii pasii nostri, de revoltanti formalii in contură loiu, — ori neintrebuintandule, si noi abstienendune acasa, se pasiesca maghiarii la midilou si se strige înaintea lumiei, ca densii ne reprezentă si dorintele noastre. E o dilema urtiosa acesta, de catu carea mai fatala oranreori a statu in facia națiunii romane, si chiar de acea e delipsa se ne întrebam seriosu, ca ce vomu face?

Înse cari suntu parerile noastre la întrebarea, ca ce avem de a face? Națiunea romana se baseza pre poterea morală a meritelor săle facute numai in anii trecuti in interesulu tronului si ai statului, si chiar de aceea trebue se pasiesca cu facia serina, si se combata unelturile maiestrose si causele ci i si puau spre batjocura si nimicire, — Trebuie se si inaltie vîrsulu in totu modulu, pana ei va ajunge la la treptele tronului si va audi insusi Maiestatea S'a prea Bunulu Imperator, cumca națiunii romane că celei mai credintiose si parate spre sacrificia i se templa nedreptatire de catra minoritatea maghiara, carea pre basea privilegiilor pentru acumă au devenit omnipotenta in patria. — De acea nu va incetă ori si care romanu a reclamat din tōte poterile in contra validitatii legii de alegere din 1848, si in contra competitiei din Pestă si pentru Transilvania, — cea ce sau intemplatu din parte si in catu au fostu delipsa si facia cu legea de alegere din lunele trecute; — totu odata inse si va pune tōta silintă, că pre cale legiuitora se rescinda maghiarilor ocasiunea de a li se obtine de reprezentanti ai intereselor săle, — si chiar de aceea se vediu amesurat, că națiunea romana, nu ca dore aru aproba legile de alegere din 1848, in contra carora totu deaun'a a protestat si protesteza, ci pentru că se nulesse ocasiunea de a se manifesta si prin ablegatii si in publicu, — sesi aléga era prin locurile, unde nu e consultu a se abstinentă cu totul dela alegeri, si enduca e posibile ca voru reesi maghiari, cari acumă interesulu nostru națiunale nice de catu nu ni-lu potu reprezentă, — se ne lierte ca lio spunem acesta; — barbati națiunaliști de plin probati, cari apoi convenindu si consultanduse dinpreuna, ori avendu insarcin-

nari si dela comitenti, — voru vedé, ca ce cale aru fi mai consultu se percurga? —

Se intielege de sine ca spre scopulu de a reesi in impregiurarile aceste critice cu careva numeru de reprezentanti vali de lipsa nu numai colucrare unanima si neobosita; dar si privegiare neadomita, — adeca romanii ar trebui se ingrijescă incepându de la afacerile comisiunilor conscriotorie de alegatori pana la insusi actul alegerei, că se nu se insorie neme dintre maghiari fia si dintre romani, că nobilu, déca nu este după lege, si într'asemene se voru ingrigi, că se remana afară celi îndreptatiti, ce liusioru saru poté in templă cu poporulu de pe sate, — si in casuri contrarie va fi datorintă unui fia carui romanu, că se reclame pre calea legei, si se arete: cum ea in cutare locuri séu insoriso neindreptatiti, ori s'au lasătu afară pre nedreptulu de cei îndreptatiti.

Din partene credem, ma suntemu convinsi de plinu, ca prin acesta nu ne vomu de rogă nemica dreptului nostru de a reclama si in venitoriu in contra legilor nedreptatitie pentru noi, pentru ea afară de impregiurarile eritice in care amu ajunsu fora de vin'a nostra; — avem înaintea ochiloru: exemplul arcu-costititionalilor maghiari, cari in dietă trecuta din Clusiu, de- si a fostu si o au recunoscutu de nelegiuitora, totusi siau exprimatudorintii a catra Maiestatea S'a, si rescriptulua contra densa că unu efusu alu ei de si nelegiuitora, — in catu invita pre Ardeleani in dietă la Pestă, lu imbratisiesa cu tōta caldură si lu prinde cu amendoua manile. — O au facutu acesta maghiarii că Domui ai pusetiunei, e cu nepotentia se nu ni o escuse inaltul tronu noua romaniheru, cari după atatea semne de loialitate si incredere filiesca acumă ne aflam la marginea celui mai aduncu precipitiu. m. multi.

Clusiu 6 Febr. (Inscrisarea societății de leptura.)

Comitetulu societății romane de leptura din Clusiu au determinat tinerea adunarei generale a treia pe Joi in 22 Febr. st. n. a. c.

Ce prin acesta se aduce la cunoștință multu onoratilor Domni patroni, precum si a toturor membrilor aceleiasi societăți, invitanduse totu odata, că se benevolesca a onora acea adunare cu a loru presentia.

Er' aceli onorati membri, cari inca restesa cu tramitera tacelor si benevolesca a si-le tramite.

Samuele Porutiu.

secretariu.

Diu comitatulu Solnocu inter.

in 29 Ian. 1866. In sedintă comitetului comitatensu tienuta in diu' de astazi dupace mai antaiu s'au perlesu rescriptul regescu convocatoriu la dieta, art. II-lea din 1848 si instrucțiunea reg. guvernui, si inca in limb'a romana, — din care causa amu concheiatu indata, ca d. C. sup' mu in dietă dela Clusiu s'a facutu in catuva mai tolerantu facia cu națiunalitatea romana, inse acea ilusione momentana in minutele urmatorie ér' au disparutu numai decatu. — Asia viindu la ordinea dilei înfiintarea comitetului centralu, Földvári Josef a pasit u înainte cu o consegnatiune compusa intr'o conferinta preliminaria, că se cetésca numele membrilor ce aru fi de a se suscipe in comitetul centralu. — D. Gavrile Manu inse propusa, că mai antaiu se se detinură numeralu membrilor, si numai după aceea se se propuna membri cu numele. D. comite s. reflectă, ca numeralu membrilor se poté si mai imulti déca nu aru fi destui consegnati. — Se ceti dar' consegnarea, in care figurau vro 50 de maghiari, si vro 20 de romani, era intre acestia si preotulu dela Salatiu — oare cu numele Palmeti înainte cu vreo cateva luni au murita in etate aprópe la 80 de ani, asemenea au figurat si preotulu dela Maia, care de 2 ani se administresă prin preotulu dela Cremene, au mai figurat vro' cativa judi comunali neliterati, — si vreo cativa preoti cuprinsi si naoajiti ou economici loru de pe acasa. — Observandu d. jude primaru G. M. ca mai nici unu barbatu cu capacitate si cu rezolutiune n'avemu au propus indata pe toti protopopii, si alti preoti harnici, dar in contra protopopului Ioane Popp — Popiu — au facutu Földvári Josef exceptiune din cauza, ca in an. 1863 in comitetu aru fi pomenit anulu furibandu dela 1848 — D.

jude supremu G. M. si procurorulu Iosifu Lemény ne afandu intemeiata obiectiunea lui Földvári au pretiuitu susceperea lui Popp in comitetul centralu, dară comitele supremu nu au voită nici de cum, din motive, ca in urmarea unei investigatiuni totusi s'ar puté dovedi ceva in contra l. Popp (?). Asia dara la o exceptiune simpla calumniosa, c. supremu s'a aflatu îndreptatit de a eschide pe unul dintre cei mai resoluti si mai capaci inteligiinti romani*).

— Contrariulu Földvári inse in lun'a lui Nov. 1865 cu 30 de ómeni condusi din Chiuză a calcatu asupra posesiunei legale a lui Alfold din Sireagu, si taiandu gatul morii legatupreste Somesiu, a patratu o fapta, care după leges criminala se poté privi numai de violentia publica, — si d. comite supremu Véér Farkas pe Földvári Iosef pentru o asemenea fapta nu l'au eschisut din comitetu, ba döra nici nu l'au predat judecatoriei criminale? — de cumva acesta fapta aru fi comisano Ioane Popp, séu Isrealisulu Alfold facia cu Földvári, in casulu acela acesta a buna sama aru fi trasi la o respundere, de nu ar fi chiaru si inchisi, ca rescalitori si tulburatori de securitate publica, inse speramu ca o fapta atatu de scandalosa că a l. Földvári nu va puté se a dorma, fara de a provocă autentiunea inaltului regim, care e chiamat de a sustine ordinea cea buna si pacea publica in interesulu celor seraci, intocma că si acelora ingamfati! acéeta fapta a lui Földvári au facutu o mare sensatiune, si impresiune chiaru si intre maghiari! Numai înaintea d. comite supremu nu? Va urmă)

Dela dietă din Pestă.

Pest's 8 Fauru 1866.

Alea jacta est!

Adi la unusprediece óre se ceti in cas'a reprezentantilor proiectulu de adresa la rescriptul imperatescu

Deputatii se infascisara toti, tōte galeriele erau pline de ascultatori, atentiu de se audia cate unu „éljen“.

Cetirea tienă cam o óra, toti ascultara in liniscea cea mai mare, numai candu si cändu se audiă cate unu „éljen“.

Adresa e scrisa in stilu loialu, dar' in esentia nu concede nimica din cele spuse in adresele din 1861.

Poftece:

Restituirea legilor din 1848 in tōta estinderă loru; înfiintarea ministeriului ungurescu respundietoriu; autonomia comitatelor, a districtelor si a oraselor.

In privint'a afacerilor comune adres'a renumosce, ca esista relatiuni de acele, cari atingu Ungaria in comunu cu celelalte tieri de sub guvernul Mai. S'a, deci promite, ca dietă va lucra intr'acolo, că se se aduca nescari concluzioni, cari fara pericolarea independintiei patriei se corespunda scopului, dietă dara in privint'a acesta mai tardiu va face unu elaborat.

Despre diplom'a din Octobre dics adres'a, ca de óra ce acea in privint'a definirei afacerilor comune trece preste marginile detinuturite priu sanctiunea pragmatica, si fiindu ca dietă prezintă se tiene strinsu de sanctiunea pragmatica, prin primirea acestei diplome ar trage asupra tieri nimicirea constituției si a independintiei. Altfelu promite ca in caus'a acesta si va descoperi motivele sale mai pe largu in elaboratul relativu la afacerile comune.

Despre patent'a din Fauru, adres'a se exprima, ca acea mară si mai tare pericolele caute prin diplom'a din Octobre, — deci cea mai sântă detorintia de cetatiani opresoe pe deputatii tieri a primi o astfelu de patentă.

Mai departe adres'a votesa multiamita pentru chiamarea Croatiei si a Transilvaniei la dietă Ungariei, totodata accentuesa cu parere de reu, ca nu s'a chiamat si Dalmatia si Fiume.

In caus'a națiunalitatii aflam in adresa acestu pasu: „Vomu luă in consideratiune mai alesu si acea, ce amu spusu si in umilită noastră adresa din 1861: „ca sentimentul națiunalu, ce se desvălu pe di ce merge, merita atentiu si acela nu se poté mesură cu me-

*) Asta e jogegyenlöségu fratilor maghiari, se ne incurce, cum ar poté mai cu maiestria, pentru că in fine se remanemu fara catu de pucini aparatori ai drapelui si apoi se dispuna ei că domni destinati a ne dicta sōrtea. Ex ungue nosce leonem. R

sură și legile tempurilor trecute (?!). Nu vomu uită, ca locuitorii de limba nemaghiara ai Ungariei, sunt asisdere cetatianii Ungariei și eu promitudine sincera voimă a fi garantă prin lege tōte acele, ce în privința asta interesele loru și interesulu comunu alu patriei le poftesce.“ Noi si in compunerea acestoru legi vomu urmă principiulă dersptati si alu fătietati. (Imi aducu aminte, ca Monitorulu R reflectă intr'unu Nr., ca maghiarii fara privilegia suprematistice nu se voru odihni. „Ore de ce nu ésa ei deadreptulu pe facia cu a promisiunile?! Hei! — Pentrua nu vomu se le impleinesca; ci se le incurce de joi pana mai apoi, ca asia cere „Magyar Világ“. — Asia facu și Kossuth in 1849 pana canda se moia la Szegedinu; atunci?! — Dede totu! — Cui?! — Respunda acum unu Deák. — R.

Proiectul adresei

casei deputatilor din Pest'a la cuventulu de tronu cettu in siedintă publica si primitu pentru desbatere in 8 Febr. 1866.

1. Cu omagiala pietate aducemu Mai. Vóstre sinceră multiamire pentru cuvintele parentesci, cu cari ati benevoitu a deschide diet'a de acum. Si aceste cuvinte dovedesc simtiulu constitutionalu alu Mai. Vóstre, dupa care Mai. Vóstra nu voiti a decide asupra sortii poporeloru In. Vóstre, in poterea potestatii suverane, ei in sirguintiele In. Vóstre cele preinalte, indreptate spre fericirea tieriloru In. Vóstre, voiti a chiamă si pe insule popore că factori la colucrare.

2. Cu simtiementu de multiamita, recunoșcemu intieptiunea de domnitoriu a Mai. Vóstre, cu care voiti a pune unu capetu situatiunii de văcuri paralizatorie, ce planesa asuprane. Mai. Vóstra ati conchiamatu diet'a nôstra, pentru natiunea ér' se-si esercese dreptulu seu legislativu constitutionalu si se pôta lucră in comunulu interesu alu regelui si a alu patriei. Mai. Vóstra a Ti delaturatu teori'a perderii de dreptu (prescriptionii) celei daunători, care immormenta increderea, si in contrastu cu aceea a Ti alesu de punctu de plecare sanctiunea pragmatica, că una basa de dreptu, care e comună ambelor parti. Mai. Vóstra ne-ati si ascurat cu pré indură, cumca Altet'i a Vóstra veti sustiené nevatemata deplin'a intregitate a coronei Ungariei. Prin acésta Mai. Vóstra a Ti facutu cu putintia, că noi, scapati de ingrigiile cele apasătorie, cu anima odihnită si cu sperantia in resultate favoritorie se potem incepe la vindecarea reteleloru nôstre celoru apasătorie.

3. Noi simtimu aduncu dificultatile cele straordinarie ale importantei nôstre probleme. Scimus, ca in viati'a natiunilor se află tempuri de crise, care ecsercă definitiv influenția deciderioru nu numai asupra sortii singuraticilor civi, ci si asupra intregului viitoru si in parte asupra existenței natiunei. Pôte fi, ca noi in timpul de facia stamă inca la pragul unei epoci că acésta.

4. Dupa straformarea cea esentială, care o a esperiatu constitutiunea Ungariei in an. 1848, just'a complanare a intereselor diverginti, chiaru si sub impregiurari mai liniștite, ar fi fostu impreunata cu dificultati. Se cereau timpuri paciuite, că noue straformari se se consolideze, in decursu de dile paciuite s'ar fi potutu castiga una judecata secura despre tōte partile nouilui sistem. Totusi tistele evenimente intrate cu repediune ne au conturbatul forte de tempuriu activitatea nôstra constitutională, si ne a facutu imposibila complinirea opului incepuntu, delatărarea erorilor si inlocuirea celoru defectuoșe cu compliniri corespondintă.

5. Soaderile unei legi traitořie le manifestăsa viati'a. Numai esperientia trasa din viatia pôte duce cu securitate la acele midiułce, prin care se pôte vindeca reulu. Noue nu ne-a concesu sărtea tempu pentru acésta; desvoltarea paciuita a nouei straformari a fostu impededata, si 17 ani se rupsa din vieti'a constitutiunala a natiunii. Tempulu a inaintat, relatiunile s'au incurcatu si noi furamu condamnat la neactivitate, — la neactivitate tocmai atunci, candu activitatea constitutională a fostu mai cu deosebire de lipsa. Ceea ce in decursu estorū 17 ani ar fi fostu lesne a repară si

a imbunatati, va fi cu multă, forte multu mai greu a pune acum dintr'odata la locu si anumitu, dupa tōte cate s'au intemplatu in intervalu acest'a.

6. Totusi pré in. cuventu de tronu a delaturatu multe pedece si prin acésta ne-a restituitu increderea si acea sperantia, cumca intieptiunea In. Vóstre si simtielementele cele constitutiunale ne voru sprigini in lucrarea cea dificila. Noi in simtiulu oblegatiunii nôstre de cive ne vomu stradui, că voint'a constitutiunala a regelui si do.intiele indreptatite ale n.tiunii se se pôta realiză in deplina conglasuire si unire.

7. Candu Inaltima Vóstra (Fölséged) in pré in. cuventu de tronu a Ti alesu de punctu de plecare sanctiunea pragmatica, că basa de dreptu comunu recunoscute, nu v'ati indreptatul pré inalt'a atentiu. numai spre o parte a aceleia, ci totudeodata a Ti recunoscute gratiosu si aceea, cumca pomenit'a lege fundamentală a garantatu Ungariei si partilor ei anecstate autonomi'a dreptului de statu si a administratiunii interne. Si Mai. Vóstra aflat marginirea legală si ratională a acestei autonomie numai intr'aceea; „cumca aceeași sanctiune pragmatica a intemeiatu pentru totudéuna nedespărtiveritatea tieriloru statatórie sub regimulu casei domnitorie a Mai. Vóstre, si prin acésta pusțiunea de mare potere a complecsului loru.“

8. Candu s'a inchiajatu sanctiunea pragmatica tient'a cea mai de capetenia din pa-tea monarchului a fostu aceea; că in casu, candu s'ar stinge lini'a barbatésca, se asecurase urmarea pe tronu si succesorilor sei in lini'a femeiesca, inse din partea natiunii a fostu aceea: că in casu de asia, in desemnat'a linia femeiesca se si aléga siesi anticipative o noua casa regesca, si asia se incunguire miscarile cele adesu pericolose ale liberei alegeri. Dara atatu nisunt'a monarchului, catu si a natiunii a fostu totu deodata intr'acolo indreptata, că regatele si tierile statatórie dupa asiediat'a succesiune pe tronu suptu unu domnitoriu comunu, a caroru posedere se fia neimpartivera si nedespărtivera, se pôta infruntá ou poteri unite mai lesne si mai siguru pe toti inimicii esterni si interni. Acésta asecurare comună a fostu dara a două tienta de capetenia.

9. Si tempulu a justificatu pe deplinu acésta prevedere. Pentrua, déca atunci sanctiunea pragmatica nu s'ar fi fostu intemeiatu, déca Ungari'a nu o ar fi primitu in an. 1723, atunci regatele si tierile, care de atunci aparanduse imprumutatu suptu unu domnitoriu se potura sustiené si intre cele mai mari pericule, ma au crescutu atatu in taria catu si in potere, dupa stingerea liniei barbatesci a casei Habsburgice, ce urmă 17 ani dupa aceea, mai ca si a fi cadiutu suptu domnirea mai multor principi, si de multu s'ar fi fostu destramata.

10. Noi dara, cari ne tienem strinsu de fiacare punctu alu sanctiunii pragmaticice, nu potem neci decum voi, că unu scopu de capetenia alu aceleia, asecurarea comună, se nu se pota ajunge; nu potem neci decum voi, că radimulu acel'a, care in interesulu acestei securitatii lu damu imprumutatu si lu asteptam unii dela alti, se incetese a fi poternicu.

11. Totusi pe longa memoratele tiente de capetenia se mai află inca in sanctiunea pragmatica o idea fundamentală, care e intocma de importanta si esentială si pre care nu o potem delatură neci desparti de acelea scopuri de capetenia, si acésta idea fundamentală se află in condițiunea care e legată de primirea sanotii pragmatice: că autonomia de dreptu de statu si de administratiune a Ungariei se se susutienă nevătamata. Dape ce M. V. in inaltulu cuventu de tronu a Ti recunoscute cu pré indură si acésta idea fundamentală esentială a sanctiunii pragmatice, si in modulu acesta vreti a sustine sanctiunea pragmatica in totu cuprinsulu si in tōte partile ei, o primim si noi de punctu de plecare cu pietate si cu cea mai mare parabilitate că pe unu terenu de dreptu comunu recunoscute, si drepturile si oblegamintele impreunate determinate intr'acea ni le vomu tienne intreruptu inaintea ochiloru la tōte propunerile nostre.

12. Au trecutu aprópe unu seculu si diu-mata dela inchiajarea sanctiunei pragmatice, si suptu decursulu tempului acestuia monarchia

fù aparata chiaru in medilocul luptelor celor mai pericolose, fora că pentru acea se fi trebutu a se derimă autonomia si nedependintă Ungariei:

Scimus noi, ca relatiunile de putere ale statelor europene s'au schimbatu multu de atunci, totusi chiaru acestea schimbări nu facu imposibilu că despre o parte securitatea monarhiei de alt'a autonomia nostra constitutiunale se pote sta longa olalta, si nu va fi de lipsa a jertfi pe una pentru cealalta. Problem'a nostra e a le aduce pe amendoua in consonantia, a le sustine pe amendoua longa olalta. Pentrua sanctiunea pragmatica cu privire la relatiunile nostră de dreptu de statu este unu tractat fundamentalu solenelu, totu deodata inse si cea mai tare legatura, care tiene la olalta prin persoana comunului monarhii si prin idea comunei aparari tōte tierile, ce stau suptu domnirea Mai. Vóstre. A destrama sanctiunea pragmatica tota s'au si numai intr'una vercare parte a ei dupa dreptu n'aru avé locu, éra apoi politicesc ar putea fi pericolosa. (Va urmă.)

Deputatii romani din Ungaria, cari pe longa invingerea atatoru greutati strabatura a fi representanti dorintelor natiunale pana acum 22 la numeru s'au constituitu sub presidintia D. A. de Mocioni intr'o reuniune natională, cu scopu de a coloca solidariu, că se elupte egală indreptatire natiunala. In un'a din siedintie s'au alesu si unu barbat de incredere, care se faca pe parlamentariu că delegatu din partea romanilor spre a confiri cu Deák descooperindu dorintele romanilor. Acésta misiune cadiu pe D. V. Babesiu, care pana acum si avu intalnire că atare cu Deák; cu tōte acestea adres'a a ignorat cu totulu pe romani, ca e facuta numai in numele natiunii maghiare.

De candu petrecu Mai. S'ale aici venira ministrii Mensdorf si Belcredi in Bud'a si tienura consvatuiri, fara se se scie apriatu in ce causa. Solii poterilor acreditiati la curtea de Vien'a si-au tramis atasatii sei pentru reportare la Pest'a. Solulu rusu Stackelberg si alu Svediei mersera in persona.

In Napredak longa nouă Planta se intemplă pentru alegerea unui notariu comunulu o bataia intre serbi si germani infriconsiata, in care cadiura morti 5 serbi si 14 germani; si unii si altii vreau se-si aléga notari natiunali. Asia, se si batu poporele pentru a-si sprigini inteligintă s'a natiunala, déca acésta nu imbraca natura lipitoriloru, candu ajunge in vre-un postu! Amu avé multe de disu aici, dar' inca mai tacem, pana candu vomu si siliti a trage multe masce diosu si acésta chiaru in interesulu introducerii unei increderi in barbatii natiunii că conduretori, ér' nu impiatori si tragai. Date, dorere, ca nu lipsescă.

ROMANIA. Bucuresci. Diurnalele straine respandescu, ca in tota România domnesce o nemultiamire generală din cauza relei esecutari a legilor statatórie; si ca pe la 5 Febr. eră se prorumpa unu felu de turburari semnalate de turburatori; inse consecnata fiendu milita, nu se ivira, cu tōte acestea fierberea in Bucuresci ar fi mare. Sciri si mai cornurate se adaugu de catra diurnale straine, cumca finantile tierii sunt cu totulu sleite, in catu nu numai fierantii, dar' chiaru neci ampliatii neci milita nu si potu primi platile decat in bonuri, fiendu cassele tōte golite de despoitori. Pe strate s'ar fi afiatu imprasciate pasquille cu inscrieri „diosu cu hotii si talhari“; „se afla unu scaun de principie de vendutu, fiendu proprietariul de acum va face mari calatorii, si nu se va reintorce asia de graba.“

Consiliul straine insarcinat de regimile respective au impartasit principelui svaturi si monitorie, care inse remasera ilusorie facia cu imperitarea impregiurarilor; consululu gen. austr. br. Eder inca ar fi capatatu avisare, că se se alature la pasii cei voru intreprinde cei-lalti consuli, cari toti au datu svatu principelui pentru imbunatatiirea starii tierii. — D. nostru corespondinte nu ne reflecta nemicu de acestea. Totu ce scimus positiv e, ca o afera in senat produsa de Cugalmiceanu, care combatu concesiunile date DD. Lemaitre et. Comp. cilegale, cari dupa aceea se si desfintiara că contra constitutiunale, ar fi casiunatu darea dimisiunii ministrului. Si altu ministeriu inca nu se pote compune?!

Cursurile la bursa in 13. Febr. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	4 fl. 90 cr. v.
Augsburg	—	—	102 , 10 "
London	—	—	102 , 75 "
Imprumutul nationalu	—	—	64 , 70 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	61 , 60 "
Actiile bancului	—	—	741 , — "
" creditului	—	—	145 , 80 "